

Статути Збройних Сил України

Статути Збройних Сил України — це зведення законів, положень і правил військової служби, на основі яких проходять повсякденне життя, виховання, навчання, бойова діяльність військ; у них роз'яснюється, як воїн має нести військову службу і навчатися військовій справі, якими морально-бойовими якостями він повинен володіти, щоб бути надійним і вмілим захисником країни.

Статути зобов'язують військовослужбовців сумлінно виконувати військовий обов'язок, накази командирів та начальників, старанно вивчати військову справу, бойову техніку і зброю. Положення і вимоги статутів є обов'язковими для всіх військовослужбовців Збройних Сил України.

СТАТУТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Стройовий статут Збройних Сил України

Статут гарнізонної та вартової служб Збройних Сил України

Статут внутрішньої служби Збройних Сил України

Дисциплінарний статут Збройних Сил України

СТАТУТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Стройовий статут Збройних Сил України

**Статут гарнізонної та вартової служб
Збройних Сил України**

Статут внутрішньої служби Збройних Сил України

Дисциплінарний статут Збройних Сил України

ЗМІСТ

СТРОЙОВИЙ СТАТУТ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	5
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
РОЗДІЛ II. СТРОЙОВІ ПРИЙОМИ І РУХ БЕЗ ЗБРОЇ ТА ІЗ ЗБРОЄЮ	10
РОЗДІЛ III. ВИКОНАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ВІТАННЯ, ВИХІД ІЗ СТРОЮ, ПОВЕРНЕННЯ У СТРІЙ ТА ПІДХІД ДО НАЧАЛЬНИКА	16
РОЗДІЛ IV. СТРОЇ ВІДДІЛЕННЯ, ВЗВОДУ, РОТИ, БАТАЛЬЙОНУ ТА ПОЛКУ В ПШОМУ ПОРЯДКУ	22
РОЗДІЛ V. СТРОЇ ВЗВОДУ, РОТИ, БАТАЛЬЙОНУ ТА ПОЛКУ НА МАШИНАХ	32
РОЗДІЛ VI. СТРОЙОВИЙ ОГЛЯД РОТИ, БАТАЛЬЙОНУ ТА ПОЛКУ	37
РОЗДІЛ VII. ПОЛОЖЕННЯ БОЙОВОГО ПРАПОРА ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ У СТРОЮ, ЙОГО ВИНЕСЕННЯ ТА ВІДНЕСЕННЯ.....	42
РОЗДІЛ VIII. ДІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, ПІДРОЗДІЛІВ І ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПАРАДАХ І ПОЧЕСНИХ ВАРТАХ.....	45
ДОДАТКИ	51
СТАТУТ ГАРНІЗОННОЇ ТА ВАРТОВОЇ СЛУЖБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.....	93
ЧАСТИНА I. ГАРНІЗОННА СЛУЖБА	97
Розділ 1. Військові службові особи гарнізону, начальник органу управління служби правопорядку в зоні відповідальності та їх обов'язки.....	97
Розділ 2. Чергування в гарнізоні.....	121
Розділ 3. Гарнізонні заходи з участю військ.....	131
ЧАСТИНА II. ВАРТОВА СЛУЖБА	135
Розділ 4. Загальні положення.....	135
Розділ 5. Наряд і підготовка варт.....	141
Розділ 6. Несення вартової служби	147
Розділ 7. Права та обов'язки осіб варті.....	160
Розділ 8. Використання для охорони об'єктів технічних засобів охорони	171
Розділ 9. Особливості організації і несення вартової служби в окремо розташованих підрозділах та під час перевезення військ і вантажів	175
ДОДАТКИ	182

СТАТУТ ВНУТРІШНЬОЇ СЛУЖБИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	230
ЧАСТИНА I. ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ ТА ВІДНОСИНИ МІЖ НИМИ	235
Розділ 1. Обов'язки, права та відповідальність військовослужбовців	235
Розділ 2. Загальні обов'язки командирів (начальників).....	244
Розділ 3. Обов'язки посадових осіб, військовослужбовців рядового складу	246
ЧАСТИНА 2. ВНУТРІШНІЙ ПОРЯДОК	320
Розділ 4. Розміщення військовослужбовців	320
Розділ 5. Розподіл часу і повсякденний порядок	332
Розділ 6. Збереження і зміцнення здоров'я військовослужбовців	341
Розділ 7. Добовий наряд	349
Розділ 8. Підйом за бойовою тривоною і збір	368
ЧАСТИНА 3. БОЙОВЕ ЧЕРГУВАННЯ, ОСОБЛИВОСТІ ВНУТРІШНЬОЇ СЛУЖБИ В ПАРКАХ, ПІД ЧАС РОЗТАШУВАННЯ ВІЙСЬК НА ПОЛІГОНАХ ТА ЇХ ПЕРЕВЕЗЕННЯ	369
Розділ 9. Бойове чергування	369
Розділ 10. Внутрішня служба в парках	371
Розділ 11. Особливості внутрішньої служби під час розташування військ на полігонах (у таборах)	376
Розділ 12. Особливості внутрішньої служби під час перевезення військ	379
ДОДАТКИ	388
ДИСЦИПЛІНАРНИЙ СТАТУТ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	428
РОЗДІЛ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	429
РОЗДІЛ II. ЗАОХОЧЕННЯ	434
РОЗДІЛ III. СТЯГНЕННЯ ЗА ПОРУШЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ	440
РОЗДІЛ IV. ОБЛІК ЗАОХОЧЕНЬ ТА ДИСЦИПЛІНАРНИХ СТЯГНЕНЬ	450
РОЗДІЛ V. ПРОПОЗИЦІЇ, ЗАЯВИ ТА СКАРГИ.....	451
ДОДАТКИ	454

СТРОЙОВИЙ СТАТУТ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

{У тексті Статуту слова "Товаришу (пане)" та "товаришу (пане)" в усіх відмінках і числах замінено словом "Товаришу" та "товаришу" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 1420-IV від 03.02.2004}

{У тексті Статуту слова "Рядовий" замінено словом "Солдат" згідно із Законом № 1952-VIII від 16.03.2017}

{У тексті Статуту слова "Товаришу", "товаришу" та "Товариші", "товариші" замінено відповідно словами "Пане (пані)", "пане (пані)" та "Панове", "панове" згідно із Законом № 2587-VIII від 04.10.2018}

Цей Статут визначає стройові прийоми і рухи без зброї та із зброєю; строї підрозділів та військових частин у пішому порядку і на машинах; порядок виконання військового вітання, проведення стройового огляду; місце Бойового Прапора військової частини у строю, порядок його внесення і винесення; обов'язки військовослужбовців перед шикунням і в строю та вимоги до їх стройового навчання.

Статут обов'язковий для всіх військових частин, управлінь, штабів, організацій, установ і військових навчальних закладів.

Екіпажі кораблів та інші підрозділи Військово-Морських Сил керуються цим Статутом, якщо інше не визначено корабельним Статутом Військово-Морських Сил України.

Дія цього Статуту поширюється на військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями.

{Частина четверта преамбули із змінами, внесеними згідно із Законами № 2171-III від 21.12.2000, № 662-IV від 03.04.2003, № 1414-VI від 02.06.2009; в редакції Закону № 5404-VI від 02.10.2012; із змінами, внесеними згідно із Законами № 877-VII від 13.03.2014, № 1194-VII від 09.04.2014; в редакції Закону № 205-IX від 17.10.2019}

Положення цього Статуту поширюються на військовозобов'язаних та резервістів під час проходження ними зборів.

{Преамбулу доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

РОЗДІЛ І ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Строї та управління ними

1. Стрій - визначене Стройовим статутом Збройних Сил України (далі - Статут) розміщення військовослужбовців, підрозділів і частин для їх спільних дій у пішому порядку та/або на машинах.

2. Шеренга - стрій, у якому військовослужбовці розміщені один біля одного на одній лінії.

Лінія машин - стрій, у якому машини розміщені на одній лінії одна біля одної.

3. Фланг - правий (лівий) край строю. Під час поворотів строю назви флангів не змінюються.

4. Фронт - бік строю, до якого військовослужбовці повернені обличчям, а машини - лобовою частиною.

5. Тильний бік строю - бік, протилежний фронту.

СТАТУТ ГАРНІЗОННОЇ ТА ВАРТОВОЇ СЛУЖБ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

{У тексті Статуту слова "Національна гвардія України" в усіх відмінках виключено згідно із Законом № 2171-III від 21.12.2000}

{У тексті Статуту слова "Прикордонні війська України" в усіх відмінках замінено словами "Державну прикордонну службу України" у відповідному відмінку згідно із Законом № 662-IV від 03.04.2003}

{У тексті Статуту слова "Товаришу (пане)" замінено словом "Товаришу" згідно із Законом № 1420-IV від 03.02.2004}

{У тексті Статуту слова "війська Цивільної оборони України" та "військ Цивільної оборони України" виключено згідно із Законом № 5404-VI від 02.10.2012}

{У тексті Статуту слова "внутрішні війська Міністерства внутрішніх справ України" у всіх відмінках замінено словами "Національна гвардія України" у відповідному відмінку згідно із Законом № 877-VII від 13.03.2014}

{У тексті Статуту слово "рядовий" в усіх відмінках і числах замінено словом "солдат" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 1952-VIII від 16.03.2017}

{У тексті Статуту слово "Товаришу" замінено словами "Пане (пані)" згідно із Законом № 2587-VIII від 04.10.2018}

{У тексті Статуту слова "військово-навчальні", "Служба правопорядку в гарнізоні" в усіх відмінках замінено відповідно словами "військові навчальні", "Служба правопорядку в зоні відповідальності" у відповідному відмінку згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

Цей Статут визначає організацію і порядок несення гарнізонної та вартової служб, права і обов'язки посадових осіб гарнізону та військовослужбовців, які залучаються для несення цих служб.

Статут обов'язковий для всіх військових частин, штабів, організацій, установ і військових навчальних закладів Збройних Сил України.

Дія цього Статуту поширюється на військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями.

{Частина третя преамбули із змінами, внесеними згідно із Законами № 1414-VI від 02.06.2009, № 1194-VII від 09.04.2014; в редакції Закону № 205-IX від 17.10.2019}

Положення Статуту поширюються на військовозобов'язаних та резервістів під час проходження ними зборів.

{Преамбулу доповнено частиною четвертою згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

СТАТУТ ВНУТРІШНЬОЇ СЛУЖБИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

{У тексті Статуту слова "Товаришу (пане)" та "товаришу (пане)" замінено відповідно словами "Товаришу" та "товаришу" згідно із Законом № 1420-IV від 03.02.2004}

{У тексті Статуту слова "Товаришу" та "товаришу" замінено відповідно словами "Пане (пані)" та "пане (пані)" згідно із Законом № 2587-VIII від 04.10.2018}

{У тексті Статуту слова "строкової служби" в усіх відмінках замінено словами "строкової військової служби" у відповідному відмінку; слова "вечірня перевірка", "спортивна робота", "гуманітарна підготовка", "культурно-освітня" в усіх відмінках замінено словами "вечірня повірка", "спортивно-масова робота", "національно-патріотична підготовка", "культурологічна" у відповідному відмінку; слово "військово-навчальний" в усіх відмінках і числах замінено словами "військовий навчальний" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

ВСТУП

Цей Статут визначає загальні права та обов'язки військовослужбовців Збройних Сил України і їх взаємовідносини, обов'язки основних посадових осіб бригади (полку, корабля 1 і 2 рангу, окремого батальйону) та її підрозділів, правила внутрішнього порядку у військовій частині та її підрозділах.

{Частина перша вступу із змінами, внесеними згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

Статутом керуються всі військові частини, кораблі, управління, штаби, організації, установи і військові навчальні заклади Збройних Сил України (далі - військові частини).

Обов'язки посадових осіб, не зазначені в цьому Статуті, визначаються відповідними poradниками та положеннями.

Дія Статуту поширюється на військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями.

{Частина четверта вступу із змінами, внесеними згідно із Законами № 2171-III від 21.12.2000, № 662-IV від 03.04.2003, № 1414-VI від 02.06.2009, № 5404-VI від 02.10.2012, № 877-VII від 13.03.2014, № 1194-VII від 09.04.2014; в редакції Закону № 205-IX від 17.10.2019}

Положення Статуту поширюються на військовозобов'язаних та резервістів під час проходження ними зборів.

{Вступ доповнено частиною п'ятою згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

ВІЙСЬКОВА ПРИСЯГА

Я, (прізвище, ім'я та по батькові), вступаю на військову службу і урочисто присягаю Українському народові завжди бути йому вірним і відданим, обороняти Україну,

ЗАТВЕРДЖЕНО
Законом України
від 24 березня 1999 року № 551-XIV

ДИСЦИПЛІНАРНИЙ СТАТУТ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

{У тексті Статуту слово "рядовий" в усіх відмінках і числах замінено словом "солдат" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом № 1952-VIII від 16.03.2017}

{У тексті Статуту слова "військово-навчальні", "строкова служба" в усіх відмінках замінено відповідно словами "військові навчальні", "строкова військова служба" у відповідному відмінку згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

Цей Статут визначає сутність військової дисципліни, обов'язки військовослужбовців, а також військовозобов'язаних та резервістів під час проходження навчальних (перевірочних) і спеціальних зборів щодо її додержання, види заохочень та дисциплінарних стягнень, права командирів щодо їх застосування, а також порядок подання і розгляду заяв, пропозицій та скарг.

{Частина перша преамбули із змінами, внесеними згідно із Законами № 1952-VIII від 16.03.2017, № 205-IX від 17.10.2019}

Усі військовослужбовці Збройних Сил України незалежно від своїх військових звань, службового становища та заслуг повинні неухильно керуватися вимогами цього Статуту.

Положення Статуту поширюються на громадян, звільнених з військової служби у відставку або у запас з правом носіння військової форми одягу, під час носіння ними військової форми одягу.

{Частина третя преамбули із змінами, внесеними згідно із Законом № 1420-IV від 03.02.2004}

Дія цього Статуту поширюється на військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки України, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів спеціального призначення з правоохоронними функціями.

{Частина четверта преамбули із змінами, внесеними згідно із Законами № 2171-III від 21.12.2000, № 662-IV від 03.04.2003, № 1414-VI від 02.06.2009, № 5404-VI від 02.10.2012, № 877-VII від 13.03.2014, № 1194-VII від 09.04.2014; в редакції Закону № 205-IX від 17.10.2019}

РОЗДІЛ I
ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Військова дисципліна - це бездоганне і неухильне додержання всіма військовослужбовцями порядку і правил, встановлених статутами Збройних Сил України та іншим законодавством України.

{Стаття 1 із змінами, внесеними згідно із Законом № 205-IX від 17.10.2019}

Рекомендована література

Наказ ГШ ЗСУ № 40 —
Інструкція з
діловодства у Збройних
Силах України (2024
рік)

Наказ ГК № 140 —
Тимчасовий порядок
оформлення
оперативних (бойових)
документів

Бойові статуту
Сухопутних військ
Збройних сил України
(3 частини, комплект)

Наказ МОУ № 440 —
Інструкція з обліку
військового майна у
ЗСУ

Бойовий статут
"Механізованих і
танкових військ
сухопутних військ ЗСУ"
(Частина II, батальйон,
рота)

Бойовий статут
"Механізованих і
танкових військ
сухопутних військ ЗСУ"
(Частина III, взвод,
відділення, екіпаж)

Перейти до категорії
Статуту ЗСУ

WAR BOOKS
військова література

КУПИТИ